

Az emberek a városokból és falvakból tömegesen menekülnek olyan területekre, amelyek nem lesznek kiűritve. Vasuton, kocsikon és

egyéb járműveken, valamint gyalog is menekülnek a kommunisták közeledésének hírére az emberek. Az osztrák kormány hír szerint idét akar nyerni a kommunisták megfékezésére és keresztény-szocialista sereg megszervezésére. Pozitív intézkedések jelenleg még nem mutatkoznak.

Illetékes helyen kijelentették, hogy a magyar kormány a lakosság pánikszzerű meneküléséről nem tud. Tény az, hogy a kiűrités a magyar hatóságok részéről folyik és a lakosság meglehetősen nagy számban távozik a ki nem űritendő területekre. Hír szerint, Baranya átadásának 48 órával való elhalasztása kihatással van Nyugatmagyarország kiűritésére is és rendelkezés fog történni a magyar kormány részéről az iránt, hogy ha Baranya átadása 48 órát késik, akkor Nyugatmagyarország kiűritése is 48 órával eltolódjék.

Bécs, aug. 19. (Korrespondenz Bureau) Azokkal a jelentésekkel szemben, hogy Ausztria Nyugatmagyarország átvételére nem tett elegendő előkészületet, kijelentik, hogy az osztrák rendőrséget és csendőrséget elegendő mennyiségben összpontosították az ország nehézség nélkül való átvétele céljából. — A csendőrség és rendőrség Bécsüihelyen gyülekezik, hogy a magyarok fokozott kivonulása nyomán területéről előre haladjon, ami mellett a két fél között semleges zóna lesz. Sopron városát mindennek előtt rendőrségi őrség szállja meg.

Bécs, aug. 19. Sopron átvételi bizottsága amely egy francia, egy angol és egy olasz képviselőből áll, ma Duvy osztrák és Sigray gróf magyar kormánybiztosok jelenlétében összeült.

Sopron, aug. 19. A soproni horvát kultúregylet vezetősége, mint a horvát intelligencia és a horvát nép hívatott képviselője, magyar államhűségét hangoztatva, Hamelin tábornoknál tiltakozott Nyugatmagyarország elszakítása ellen. Memorandumot nyújtottak át, amelyben határozottan követelik, hogy az elszakítás előtt népszavazás tartassék.

Budapest, aug. 19. (MTI.) A jugoszlávok által megszállott területek kiűritésének 48 órával történt elhalasztása miatt a szövetséges hatalmak itteni képviselői elhatározták, hogy Nyugatmagyarország átadása is két nappal később történiék. Ily irányban utasítást adtak a szövetségszövetségi misszióknak.

Bécs, aug. 19. A „Neue Freie Presse” írja: Noha a hivatalos Magyarország korrektül és loyálisan viselkedik, mégis Nyugatmagyarország egész életében teljes megbénulás állott elő. Az üzleti forgalom egészen megakadt.

asárnap Hajduböszörményben

A határban még sok-sok cséplőgép iparkodik és ontja magából a gazdag áldást, az acélos, duzzadt buzaszemet, amelyből az idén a 80-as fajsúlyu még nem az elejéhez tartozik.

A gazdák nagyrésze már túl van a takarás szorgos munkáján, a szerencsésebbje mondjuk, — sőt már el is adta, sajna nagyrésze még mindég a zsidónak, kihez évek hosszú során odaszokott, mert odaszoktatták egy kis figyelemmel, előzetesenséggel, egy pár garasnyi nagyobb árral és fufanggal. — Az elmaradtakat igyekeznek, mert mindenki érzi és sejt, hogy ezek a bolond árak soká úgy sem maradhatnak.

Szombaton késő estig zug-bug a hosszú karsukéményű vasmasinéria, eteti szalmával az agyonra izzadt fűtő. Szenet nem kaphatni, jó a szalma is, csak majd a gazd'uram lovai értik meg nehezen azt, hogy télen azért lesz majd szalmainség, mert most cséplés idején szénben volt hiány.

Vasárnap reggelre az egész heti néptelenség helyébe mozgalmas élet lép. Hétköznapi emésztő bágyadtság és ember nélküli unalom fekszik a szépen elterült város porbafulladt utcáin, csak a trafikban van élet, főképen az esti órákban, mikor megérkezett a sok-sok fővárosi lap, (dicséretül legyen mondva, javarészt nemzeti és keresztényen ujság) akkor bevetődik ide rengeteg halandó, majd minden intelligens ember megfordul itt s végigolvas 3—4 lapot, megvesz egyet, de ha egyet sem vesz, az sem baj, Somossyné nem haragszik meg érte, szívesen lát mindenkit, ha vevő, ha nem. Azután az urak a természetes bördíványon itt hányják

A hadirokkantak-szövetség vagyona váltságmentes

A javaslatot részleteiben is elfogadták

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, augusztus 19. A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg Gadi Gaszton elnök. Az elnöki bejelentések után a Ház áttért az ingatlan vagyonváltás részletes tárgyalására folytatására.

Az 58. §-nál Madarász módosítást nyújt be, amely szerint a birtoktulajdonosok 1000 holdon felül földben kötelesek leróni a vagyonváltást.

Temesváry pótlójavaslatot nyújt be, amely szerint a vagyonváltás fejében átadandó földterületbe beszámítható legyen az a földterület, amely a jelen törvény kihirdetéséig vitézi telekre adományoztatik.

Berky Gyula szerint az 1000 holdnál nagyobb terület utáni vagyonváltás fejében akkor legyen köteles vagyonváltást fizetni földben a birtokos, ha a pénzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg arra kötelezné.

Hencz Károly 50%-ig tartaná helyesnek a vitézi telkek beszámítását a vagyonváltásba. (Nagy zaj az ellenzéken, a kisczardapárt részéről erősebb kifakadások hallatszanak: *Mozognak a karlisták!*)

A Ház Berky módosító indítványát fogadja el.

Az 59—117. szakaszokat kisebb-nagyobb változtatással, a 118. szakaszt pedig Budaváry László módosításával fogadja el a Ház, amely szerint a hadirokkantak, hadiözvegyek és drvák nemzeti szövetségének, vagy hasonló intézményeknek vagyona mentes a váltás alól. A 119—179. szakaszokat pedig ugyancsak kisebb módosításokkal fogadja el a Ház.

Elnök ezután jelenti, hogy az ingatlan vagyonváltásáról szóló javaslat elfogadott, majd napirendi indítványt tett. A nemzetgyűlés legközelebbi ülése aug. 23-án, kedden délelőtt 10 órakor lesz.

Ezután áttértek az interpellációkra. Ráday Gedeon gróf belügyminiszter válaszolt Usetty Ferencnek az utlevél-ügyben hozzá intézett interpellációjára. A belügyminiszter elismeri, hogy az utlevél beszerzésénél a közönség nagy nehézségekkel küzd és bizonyos torlódások voltak, különösen akkor, amikor az iskolák kapui bezárultak és a budapesti közönség furdőre igyekezett. Az utolsó

időben intézkedések történtek az utlevél megszerzésének könnyítésére. Budapesten három helyen, vidéken pedig 23 alispáni hivatalban végzik az utlevél kiadását. Nagy általánossággal 3 napig tart egy utlevél megszerzése s a legrosszabb esetben 8 napig, de csak abban az esetben, ha az utlevelet kérő személy nem megbízható.

A közönség is hibás a torlódásban. Igen súlyos esetekben pl. halálesetben még aznap kiállítják az utlevelet, ha az illető teljesen megbízható. Azt is kifogásolják, hogy mindkét szülő beleegyezése szükséges, ha fiatalok kéri az utlevelet. Ezen nem lehet változtatni, mert szükség van rá, pl. akkor, amikor a szülők válása esetén a gyermekrablást akarjuk megakadályozni.

Usetty Ferenc a választ tudomásul veszi, majd a Ház is.

Ugyancsak Ráday Gedeon gróf belügyminiszter válaszolt Kerekes Mihály május 5-iki interpellációjára a sajoapátfalvai bíróválasztás ügyében.

Az interpelláló távol volt, a Ház a választ tudomásul vette.

Elnök az ülést háromnegyed 3 órakor rekesztette be.

Védekezés a kolera ellen

Bukarest, aug. 19. Az oroszországi kolerajárvány behurcolásának megállítására Románia a legmesszebbmenő óvintézkedéseket léptette életbe az orosz határ mentén. A Dnyeszter partján egészségügyi kordont vontak, hogy megakadályozzák a Dnyeszteren való átkelést. Elrendelték, hogy az Oroszországból érkező hajók csak a constanzai és sulina kikötőkben vethetnek horgonyt és ott a legszigorúbb vésztegár alá vétetnek. Intézkedés történt, hogy mindenütt kellő mennyiségű koleraellenes székum legyen készletben.

Bukarest, aug. 19. A minisztertanács tegnap elhatározta, hogy Romániába több orosz menekültet nem engednek be és azokat az orosz menekülteket, akik eddig már Beszarábiában vannak és jelenlétük nem kívánatos, arra utasítják, hogy Románia más részén keressenek maguknak tartózkodási helyet.

node azért peregni fog a dob, ha egyszer ő kezeli. Megvárhatja a publikumot, még nem jött el az órája.

Tíz felé árad a nép a templomokból. Akadt elég látogatója az Isten házáknak, noha érzik a Bocskay-téri régi barna templom, hogy Szolnoky Gergely, a város népszerű, lelkes beszédű papja, a Rákóczi utód család-jával.

Dobos Nagy Imre azután megmarkolja a két nagy méretű könyvet. Az egyikben a hivatalos tudnivalók rejtőznek (ez az unalmasabb része a hirdetésnek), a másikban van a veleje: az adás-vétel, bérbeadás. Ha valaki kutatná, mi a legolcsóbb a mostani drágaságban, akkor szívesen felvilágosítom, hogy a böszörményi dobszó. Egy korona az egyszeri dobolás és a szöveg lehet akár milyen hosszú is, csak a közönség bírja türelemmel.

Felkapaszkodik a hivatalos személy a kis faemelőnyre, ahová néhány lépcsőn juthatni a széles, a Bocskay-teret majdnem egészen megtöltő plénum elé. Leteszi a két könyvet és vár, vár, míg eljő az órája. Azután közhírré teszi az elsőt, lassu, ünnepléses ütemben, amelyre, mint az ár a tengeren, végigmozdul a tömegben valami morajszerű mormogás, egymással való megtárgyalás, vagy önmagával való tanácskozás, megjegyzések sokadalmi, józan kritika, lecsépülés, lesajnálás. Némelyik a dobosnak kiált oda egy-egy szót, de az ugyan nem hagyja magát, visszaszól cifrán.

Mire Dobos Nagy Imre gyakorlott szeme meglátja, hogy auditórium a feldolgozta az első tézist, felkapja újból a nyelet s megint szól a dob. De az emésztésre szánt időt sohasem mulasztja el. Tanulhatna tőle nem egy tanár.

Debrecen tiltakozik Nyugatmagyarország elszakítása ellen

**A közgyűlés felállással fejezte ki a fájdalmas gyászt
A város rendkívüli közgyűlése**

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt a városháza közgyűlési termében Miskolczy Lajos főispán elnöklété mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Bár a közgyűlés tárgysorozata több fontos ügy szerepelt, a közgyűlés iránt mégis csekély érdeklődés nyilvánult. A nagy és szorgos dolgidőt, továbbá a nyári szabadságidőt alaposan lehet érezni, amennyiben a karzatról nem is szólva, mely egészen üres volt, egész sor üres székek bizonyították a nyári uborka szezon.

A közgyűlést pontban 10 órakor nyitotta meg Miskolczy Lajos főispán, aki bejelentette, hogy Bakóczy Gábor bizottsági tag interpellációt jelentett be, de mert interpellációnak rendkívüli közgyűlésen helye nincs, felszólalását a következő közgyűlésre halasztotta. — Napirend előtt Ferenczy Gyula bizottsági tag szözlésre kért engedelmet, melyet megkapott.

Dr. Ferenczy Gyula kérte, hogy forduljon a törvényhatósági közgyűlés felirattal a nemzetgyűléshez, hogy az mindent kövessen el Nyugatmagyarország megmentéséért.

Megható volt, mikor a szónok, aki kétség-telenül érzi, hogy szabadkőműves társaival egyetemben neki magának is része van abban, hogy idáig jutottunk, azt kívánta, hogy rendelkezjen el a nemzetgyűlés általános bűnbánatot és országos gyászt.

Határozathozatalnak nem lévén helye, a közgyűlés tagjai néma felállással fejezték ki fájdalmas gyászukat és tiltakozásukat Nyugatmagyarország elszakítása miatt.

Miskolczy főispán ezután kijelentette, hogy Ferenczy Gyula nyilatkozatát és kijelentéseit illetékes helyre fogja juttatni. Ezek után rátrétek a tárgysorozatra.

A tárgysorozat első pontját dr. Tóth Emil tanácsnok referálta. Előadta, hogy az állam kislakások emelésére közel 300 millió koronát szavazott meg. Ez ügyben az Országos Lakásépítő Tanács a közelmúltban értekezletet tartott, melyen Debrecen város is képviseltette magát. Ekkor, ezen az értekezleten a városra meglehetősen hátrányos határozatokkal szemben beterjesztették a jog- és pénzügyi bizottság ülésén letárgyalt javaslatot. Az előadó ennek a javaslatnak elfogadását kérte, melyet a közgyűlés hozzászólás nélkül elfogadott.

Dr. Miszti Károly tb. tanácsnok a halastavi tápláló főcsatorna által elfoglalt területekre vonatkozó szorgalmi jog megszerzésének ügyét a jövő közgyűlésig azzal kérte levenni a napirendről, mivel ez az ügy még kellőképpen nincs előkészítve.

Ugyancsak dr. Miszti Károly tb. tanácsnok terjesztette be a Haltenyésző R.-T. budapesti céggel a még függőben levő kérdések megoldására vonatkozólag létesített újabb megállapodásokat.

Nagy viták keletkeztek ennél a tárgynál. Dr. Fejér Ferenc bizottsági tag volt az első szónok. Beszéde során elmondta, hogy a földmívelésügyi minisztérium eddig Debrecen városát kísérleti nyulnak tekintette, mert a leküldött szakértők a halastavi üzemenl mindig ellenkező véleményen voltak azzal, ami a gyakorlatban bevált. E nehéz időkben Debrecen nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy újabb és újabb milliók usszanak el ez ügyre. Az előbbi pont levétetett napirendről s mi válalnánk azokat a pontokat, melyeket az egri káptalan nem volt hajlandó vállalni? Kérdezte, hogy ezen ügyből kifolyólag nem fog-e újabb kötelezettség hárulni Debrecenre, mi károkat jelentene?

Dr. Magoss György főügyész reflektál Fejér szavaira. Kijelentette, hogy még az adózók nem áldoztak a halastavi dolgokra. A város, amit eddig befektetett, azt előlegezte a Haltenyésző R. T. Elég baj, hogy 300 hold földet foglalt el ez a halastavi gazdaság. Tervezte volt egy szivattyú telep megépítése, most pedig megállapítást nyert az a tény, hogy a tónak még mindig vízre van szüksége. Két szivattyút kell beállítani.

Nekünk kellene megépíteni a csatornát is!

Fejér Ferenc újabb szöcsatába kezdett ezután is, melyre Magoss ügyész újra reflektál.

A tárgyalás során Balogh István bizottsági tag azt a kérdést tette fel, hogy nem lehetne-e azokat a befektetéseket, amiket a város eddig tett, értékesíteni?

Dr. Magoss György főügyész erre vonatkozólag kijelentette, hogy ez nagy kérdés. Most még ugyan nagy zavarok vannak, de már is megállapítást nyert az a tény, hogy a 183 ezer koronás befektetésért bármikor kapna a város 5 millió koronát. Epen ezért azt kéri, hogy a közgyűlés a vízellátás biztosításának érdekében a tanácsi előterjesztést fogadja el, mert ha a vízellátás biztosítva van, akkor majd meglesz a városnak a bevétele. A közgyűlés ezután a tanácsi előterjesztést elfogadta.

Dr. Zempléni Kornél tb. tanácsnok előadta, hogy a közgyűlés 33 utcaseprőt és utkaparót vegyen fel a nyugdíjogosultak sorába s ezután a belső utkaparók is utcaseprőknek neveztesse. Epen ezért azt javasolja, hogy a közgyűlés utasítsa a városi tanácsot, hogy ez ügyben a közgyűlésnek legközelebb érdemi javaslatot tegyen. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Orosz Jenő dr. aljegyző bejelentette, hogy Csanak Jenő ohattellekházi bérletének 1936-ig való meghosszabbítását kérte, 6 és fél vagon termény évi bér ellenében. A jog- és pénzügyi bizottság javaslata alapján kérte, hogy a kérelmet a közgyűlés utasítsa el. A közgyűlés az előadói javaslatot elfogadta, a Csanak Jenő ajánlatát elutasította.

Ezután dr. Vass Károly szabadságolási ügyeket terjesztett elő, melyek után dr. Tóth Emil tanácsnok előadta, hogy az utak és utcák kiskavics kövel való burkolatok munkálatainak megkezdésére pályázatot hirdettek. A pályázati határidő lejárt s arra három ajánlatot tevő akadt, melyek közül javasolta, hogy a Korláti Bazaltbánya R. T. ajánlata fogadtassék el. A közgyűlés a javaslathoz hozzájárult és a Bazaltbánya R. T. ajánlatát elfogadta.

Ezután, mivel a tárgysorozat már kimerült, Miskolczy főispán a közgyűlést háromnegyed 12 óra előtt pár perccel berekesztette.

Vilmos császár kiszolgáltatása

Washington, augusztus 19. Londoni jelentés szerint Bottomlei, az angol alsóházban azt követelte, szólítsák fel Hollandiát, hogy a német császárt szolgáltatassa ki.

Az éhező Oroszorszáért Botrány Berlin városi közgyűlésén

Washington, augusztus 19. (Reuter.) A kabinet ma arról a helyzetről tárgyalt, amely annak következtében merült fel, hogy a szovjet hatóságok részt követelnek maguknak az éhínségeknek nyújtott támogatás elosztásából és ellenőrzéséből. A kormány felfogása az, hogy a segítséget haladéktalanul szétosztják, noha az Egyesült Államok ragaszkodnak az ellenőrzés szabadságához. A kormány elfogadta az európai hatalmak részvételét.

Berlin, aug. 19. (MTI.) A városi képviselők gyűlésén tegnap százezer márkát szavaztak meg Szovjetország inséget szenvedő lakossága részére. Erre a német nemzeti pártiak azt indítványozták, hogy a felszülézai segély összeget emeljék fel tízezer márkáról százezerre. A vita folyamán Timbell német nemzeti párti városi képviselő hallatlan szemtelenségnek mondotta, hogy egy német városházán az orosz kommunista piszok uralom mellett szálljon valaki sikra. Erre a kijelentésre a kommunisták felugráltak és Goldbach kommunista képviselő a szónokot arcultotta. A botrány miatt a tárgyalást nem tudták tovább folytatni.

A mezőgazdasági bizottság közgyűlése

Debrecen város mezőgazdasági bizottsága Jóna István elnöklésével folyó évi augusztus hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor a városháza kistanácstermében tartja közgyűlését. Tárgysorozat: A 16002—1921. IV. sz. földmívelésügyi miniszteri rendelet a szegődményes gazdasági eselések költözködési idejének megváltoztatása tárgyában. 2. A m. kir. belügy-miniszter ur 45935—921. Bm. sz. körrendelete a mezőgazdasági terményeknek a behordás és cséplés idején a tűzvéstől megóvása tárgyában. 3. A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 17865—1921. számú rendelete az aratási munkálatok biztosítása tárgyában. 4. Városi tanács átirata folytán véleményadás a szováti birtok eladása ügyében. 5. Bajer-Ferenc kérvénye a városi tanácshoz 20 kat. hold szováti föld vétele tárgyában. 6. Torma Sámuel debreceni lakos kisgazda beadványa a városi tanácshoz szováti föld adásvétele tárgyában. 7. Előterjesztések és indítványok.

A mezőgazdasági bizottság közgyűlései nyilvános jellegűek, azon közgazdasági viszonyaink iránt érdeklődő polgártársaink résztvehetnek. Ha azonban valamely ügyet természeténél fogva az elnök a nyilvánosság kizárásával óhajt tárgyaltatni, a zárt ülést bármikor elrendelheti.

A nemzetgyűlés szünete

Budapest, aug. 19. A vagyonváltság javaslatának harmadszori elfogadása után kedden már csak egy kisebb ügyet tárgyalnak és pedig a pénzügyminiszter jelentését a már beszédett vagyonváltság felhasználásáról. A nemzetgyűlés szünete október közepéig fog tartani. Szünet után elsősorban azokat a javaslatokat veszik elő, amelyek már a Ház asztalán fekszenek és ekkor kerül sor Beniczky Ödön ismeretes mentelmi ügyének tárgyalására is. Ugyancsak szünet utánra marad az alelnökség kérdése, valamint ősszel kerül sor az egységes párt megalakítására is.

A hadifogoly mozgalom Kirchner ezredes előadása

Annak ellenére, hogy majdnem minden magyar családnak szinylódik hozzátartozója a messzi orosz mezők szomorú rabságában, az ország lakossága nem ismeri kellőképpen a hadifogoly mozgalmat, a hadifogoly ügyek felől már csaknem teljesen tájékozatlan. A honvédelmi miniszter kezdeményezésére most az ország jelentősebb helyein előadások keretében fogják ismertetni a hadifogoly ügyeket s az előadások tartásával Kirchner Sándor ezredet, a honvédelmi minisztérium hadifogoly osztályának vezetőjét bízták meg. Kirchner Sándor ezredes tegnap Debrecenbe érkezett és délután igen érdekes előadást tartott a városháza közgyűlési termében, melyet a nagyszámú és élénk közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatott végig.

A sikerült előadás magába foglalta mindazon dolgokat, amelyek a foglyokkal összefüggésben állanak. Markáns vonalakkal rajzolta az előadó ezredes a hadifogolyok életét és a foglyatáborokat, úgy hogy az ember szinte maga előtt látta Tomszk, Omszk és a többi hadifogoly-tábor elszomorítóan szürke, monoton életét. Ismertette a Vörös-Kereszt megbecsülhetetlen tevékenységét, amit az áldásos egyesület a hadifogolyok érdekében kifejtett úgy a háborus, mint a forradalmas évek alatt.

Megnyerő és lebilincselően érdekes előadása végén vázolta azokat a mozgalmakat, melyeket újabban a társadalom egyes szervei a hadifogolyok érdekében indítottak, végül rámutatott arra, hogy a hadifogolyokért a társadalomnak a jövőben fokozott készséggel kell áldozni, mert csak akkor jöhet végre már közénk a hazáért fogságba került megannyi derék magyar testvérünk. Ennek pedig mennél előbb meg kell történnie, mert itthon minden emberre szüksége van a csonka országnak. Végül azzal fejezte be előadását, hogy Debrecen megértette a mozgalom nagy jelentőségét és mindent elkövet a hadifogolyok érdekében. Az élvezetes előadás közel 8 órakor ért véget.

A Kormányzó az angol hadihajókon

Budapest, augusztus 19. (MTI) A Budapesti horgonyzó angol hadihajók parancsnoka Snagge korvett kapitány Horthy Miklós kormányzó tiszteletére ma dejeuner adott a Glovern angol hadihajón, amelyen megjelentek Bethlen miniszterelnök, Bánffy külügyminiszter, Hegedűs Loránt pénzügyminiszter és Belicska honvédelmi miniszter is. Angol részről jelen voltak a hadihajó tisztikarán kívül P. B. Hohler angol követ és Clive Windor angol ezredes. A kormányzót érkezésekor és távozásakor az angol hadihajó partraszállott legénysége katonai üdvözlésben részesítette.

A holt város

Fiume lassu haldoklása

Most már Fiume is, a magyar korona gyöngye, mely néhány évvel ezelőtt még virágzó város volt, egy ragyogóan fejlődő magyar-horvát tengerihajózás és ipar felmérhetetlen bocsú kilátásaival, épügy, mint Trieszt, átélvezte a „felszabadítás” áldásait, amit az olasz irredentisták ígértek volt neki.

Hogy milyennek a felszabadítás áldásai, arra a legilletékesebb tényező, a fiumei kormányzó olasz vezetője, Zanella adta meg az éppenséggel nem vigasztaló választ egy belgrádi lap levelezőjének a következőkben:

— A helyzet kétségbeesett. Fiume halott város. Nincs munka, nincs közlekedés s a munkanélküliség száma légió. Az üzletek, amennyiben ilyenek egyáltalán még vannak, majdnem semmitse dolgoznak, mert sem áru, sem vevő nincs. Az állapotok a közlekedés teljes szünetelése miatt mindinkább kritikussá válnak. Mindenki megváltásként várja a fiumei kérdés megoldását, hogy ismét meg lehessen kezdeni a munkát és a kereskedelem is felvehesse az üzleti összeköttetések fonalát. Ha a belső országgrészekkel való közlekedés, a legrovidebb idő alatt helyre nem áll, akkor minden, ami most a végét járja, valóban teljesen kihal. A polgárok kénytelenek már a házi berendezésüket is eladni, hogy az elsőrendű életszükségletüket ki tudják elégíteni. Amennyiben egyáltalán még beszélhetni lehet Fiume gazdasági és pénzügyeiről, az a teljes feloszlás állapotában van. A városban forgalomban van az olasz lírán kívül a jugoszláv és a fiumei korona is, mely az utóbbi időben teljesen értéktelenné vált s ehhez járul még a számtalan hamisítvány, úgyhogy a papírpénzhez a lakosságnak semmi bizalma sincs.

A város belpolitikai viszonyairól Zanella a következőket mondotta:

— Fiume autonóm-pártjában 95, születésére nézve valódi fiumei polgár foglal helyet s a pártot a jugoszlávok a választási küzdelmekben erkölcsileg támogatták. Kű önben is a jugoszlávokkal szemben a megértés politikáját kell folytatnunk.

A nacionalista blokk két aránylatra oszlik: a nacionalistákra és a katolikus nemzeti pártokra. Ezeket kívül fennáll még a „Fascio di combattimento,” a fasiszták szervezete, amelyben csaknem kivétel nélkül oly idegenek vannak, akik D'Annunzio alatt jöttek Fiuméba. Az extrémisták teljesen talaj nélküli elemek és számuk elenyésző.

Haldoklik Fiume...

— A savóskuti erdei vasút műtanrendőri bejárása. Szerdán volt a savóskuti erdei vasút műtanrendőri bejárása, melyen az államépítészeti hivatal részéről Simák Lajos, a város részéről dr. Vass Károly tb. tanácsnok, Kondor Kálmán főszámvevővel, az erdőfelügyelőség részéről Szabó József miniszteri tanácsos, az erdőhivatal részéről Schlosser István és Tikos Béla erdőmérnökök, míg a rendőrség részéről dr. Tóth Gyula rendőrkapitány vettek részt. Miután ez a bizottság a vasutat, továbbá magát az építményt szabályszerűleg átvizsgálta, a vasutat átadta a forgalomnak. A vasút megindítása következtében nagy lendülettel fog megindulni a savóskuti erdőben kitermelt fa mennyiségnek a belső faraktárakba való beszállítása.

NAPI HIREK

A fényűzés ellen

indult figyelemre méltó mozgalom Mezőkövesden. Több százan írásban kötelezték magukat, egyrészt arra, hogy családjukban és ismerőseik körében minden rendelkezésre álló eszközzel küzdeni fognak a fényűzés ellen, másrészt pedig arra, hogy a mezőkövesdi népviseletet a maga eredetiségében igyekeznek fenntartani, ápolni és fejleszteni. Megjött tehát az első fecske a matyó nép köréből. Egészséges mozgalom ez, amelynek növekedő hullámokat kellene verni nemcsak földmivelő népünkben, de társadalmunk minden rétegében. A háboru utolsó éveiben a földmivelő nép között is lábra kapott a fényűzés. Ha ezt terjedése útjában meg nem akasztjuk, nagy gazdasági és erkölcsi hátrányokat szülhet.

Jó volna ezeket megszüntetni mindenhol, különösen az asszonyok és leányoknak, mert az egymásra licitálás, a másikon túltenni akadás bizony alig eredményez más, mint anyagi és erkölcsi romlást.

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagytéplomban délelőtt 10 órakor prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután 5 órakor prédikál Konrad Eoltán h. lelkész. Kistéplombban: délelőtt 9 órakor prédikál Konrad Zoltán h. lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Dr. Papp Géza lelkész, egyetemi fogalmazó, délután 3 órakor prédikál Gábor András s. lelkész. Kossuth-utcai téplombban délelőtt 10 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész, délután 5 órakor prédikál Uray Sándor lelkész. Árpád téri téplombban: délelőtt 10 órakor Gábor András s. lelkész, délután 3 órakor prédikál Kiss Andor s. lelkész. Ispótlá-téplombban délelőtt 10 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 3 órakor prédikál Márton Sándor segédlelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Kovács János vallásitanító lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Felker János s. lelkész.

Konfirmált Leányok Szövetségének legközelebbi összejövetele szeptember 4-én lesz.

A róm. kath. téplombban (21-én) vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. — Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd. — Délután 3 órakor líránia, és szt. olvasó.

Az ág. evang. téplombban (Miklós-utca 3.) folyó hó 21-én, d. e. fél 9-től katonai istentiszteletet tart Jakobi Viktor katonai lelkész, 10 órakor pedig rendes istentiszteletet tart Rédei Károly nagykirályi ev. lelkész.

— A közbeszó kettős Ünnepe miatt a lapunk legközelebbi száma augusztus 23-án, kedden reggel jelenik meg.

— A szerkesztőség kérelme. Mindazon egyesületeket és egyeseket, akik a „Hajdúföld”-ben közleményt ohajtanak elhelyezni, kérjük, hogy kézírataikat olvashatólag és a papír egy oldalára írva legkésőbb délután fél 6 óráig adják be szerkesztőségünkbe, nevük aláírásával.

— A főispán Budapestén. Miskolc Lajos főispán a debreceni vítékek avatási ünnepségére az éjszaka folyamán a fővárosba utazott.

— A Szent-István napi és vasárnapi munkaszünet. A városi előjáróság közli, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, tekintettel arra, hogy az egymást követő két munkaszüneti nap miatt a forgalmi élet nem csekély részében egyfolytában csaknem negyvennyolc órán át fennakadást szenvedne, megengedte, hogy ez évi augusztus hó 21 (huszonegy)-ére eső vasárnapon mindenütt kereskedelmi és ipari árusítás az ország egész területén reggel 7 (hét) órától, délelőtt 10 (tíz) óráig akadálytalanul gyakoroltassék. A borbély és fodrász iparban folyó évrnek Szent-István napján, valamint augusztus 21-ére eső vasárnapján az ipari munka déli 12 óráig végezhető. Ez a rendelkezés nem akadályozza a színházakban vagy más hasonló előadások alkalmából az üzleti helyiségen kívüli végzett munkát. A vasárnapi és Szent-István napi munkaszünetre vonatkozó rendelkezések egyebekben érvényben maradnak.

— Nyugatmagyarország hontalan iskolái. A soproni iskolák felszerelését átszállították Győrbe, ahol ideiglenes elhelyezést nyertek. Terv szerint a theologia Pécsre, a tanítóképző Szombathelyre kerül, a liceum pedig Győrött marad. A liceumot ideiglenesen a győri szeretetházban helyezték el és itt szeptember 15-én már megkezdődnek az előadások.

— Kecskemét Debrecenhez. A kecskeméti siktetnéma intézet megkeresést intézett Debrecen városához, melyben az intézet igazgató-sága panaszkodik, hogy a 70 növendék ellátása nagy nehézségekbe ütközik, miért is segítséget kér Debrecenről. A városi tanács legutóbb foglalkozott az ügygel és úgy határozott, hogy a kecskeméti siktetnéma intézet támogatásának ügyét a szeptemberi közgyűlés elé terjeszti.

— Csenedélet odaát. A demarkációs vonalon túlról jövők elbeszélése szerint az oláh hadseregben már 3—4 hónap óta nem fizették a katonákat. Emiatt nagy az elkeseredettség az oláh hadseregben, úgy hogy tömegesen jönnek át magyar területre, hol vagy szolgálat-tételre jelentkeznek, vagy a civilpályán próbálnak elhelyezkedni. Az oláh hadsereg odaát maradt sőpredéke elkeseredésében kegyetlenkedik, rabol és minden módon sanyargatja saerenesétlen magyar testvéreinket. Az összetakolt Nagyrománia bomlásának biztató előjelei ezek s útni fog az óra, mikor a meggyalázott magyarság dűhe elemi erővel söpri el az idegen bitorlókat.

— Kirándulás a Hortobágyra. Az Országos Református Tanáregyesületek e hó 25-én Debrecenben tartandó közgyűlésével kapcsolatban a rendezőség kirándulást tervez a Hortobágyra, melynek lehetőségét és sikerét Garda Dezső MÁV. üzletvezető lekötéző szívesseggel igyekszik előmozdítani azáltal, hogy a kirándulás napján, e hó 26-án kora reggel Debrecenből induló tehervonathoz személyszállító kocsikat csatoltat, melyek a kiránduló társaságot reggel 8—9 órára kiviszik a Hortobágyra s onnan d. u. 5 órakor visszaindulva, este 8—9 órára ismét beszállítják. A kirándulók a III. osztályu menetdíjat fizetik. A Hortobágyon kocsik állnak rendelkezésükre azoknak, kik a pusztá nevezetességeit meg akarják tekinteni. A 4—5 kilométerre eső halastavakhoz gyalog is lehet átrándulni. Ezeknek a megnézésre is tervbe van véve. Az ebéd a csárdában 30 koronába kerül bor nélkül. A költség összesen 80—100 korona lesz. Hisszük, hogy a debreceniek közül is többen csatlakoznak a kiránduló társasághoz. Jelentkezni lehet e hó 22-én déli 12 óráig a ref. főgimnázium igazgatóságánál.

— Polgári fiúiskolai tanulók figyelmébe. A vallás- és közokt. Miniszter ur rendelete értelmében felhívjuk a polgári fiúiskola tanulóit a következőkre: A debreceni kereskedő-társulati polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok augusztus hó 25-én 8 órakor kezdődnek. A javító-, pótló-, felvételi és különbözeti vizsgálatok augusztus hó 27-én lesznek. A beiratások ideje: augusztus hó 28—29 és 30-án, 8 órától. A tanév megnyitás augusztus hó 31-én 9 órakor lesz. A rendes tanítás szeptember 1-én 8 órakor kezdődik.

— Hangverseny. A katonai vonós zenekar nagy hangversenyt rendez szombaton és vasárnap este a Hungária kávéházban válogatott műsorral. Belépő-jegy 10 K, tiszteknek 5 K.

— A Tiszántúli Keresztény Irók és Hírlapírók Szövetsége első vándorösszejövetele alkalmából Mátészalkán, augusztus 21-én, vasárnap este a Központi-szálloda termében irodalmi estélyt és utána táncmulatságot rendez. Belépő-jegy személyenként 30 korona. Az estély és táncmulatság tiszta jövedelme a Tiszántúli Ker. Irók és Hírlapírók Szövetségének szegény hírlapírókat segélyező alapjára. Az estély műsora: 1. „Hiszekegy”, éneklí a kath. dalárda. 2. Megnyitó. Mondja Than Gyula, a „Debreceni Ujság” szerkesztője, szövetségi elnök. 3. Dr. Szoták Árpád hegedűjátéka. 4. Balásy Miklósné urasszony költeményeket szaval. 5. „Bujdokolva járok”, kuruc nótá, éneklí a kath. dalárda. 6. Liszt Nándor, a debreceni Fehér Ujság főmunkatársa „kroki”-ját olvassa fel. 7. „A madár fiaihoz”, éneklí a kath. dalárda. 8. Léber János, a „Csonka Szatmárvármegye” munkatársa költeményeiből olvas fel. 9. Róth Ferenc tárogatón játszik. 10. Milotay István, Debrecen város nemzetgyűlési képviselőjének, a Magyarság főszerkesztőjének beszéde. 11. Szózat, éneklí az egész közönség.

— A debreceni első temetkezési egylet mint szövetkezet f. hó 28-án délután 3 órakor közgyűlést tart Csapó-utca 46. sz. alatti iskolában, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

— **Hajdúvármegye a debreceni vitézek avatásán.** Szomszagos Gusztáv Hajdúvármegye főispánja Nábrácsky Béla főjegyző és Czegléd Mihály megyei főügyész társaságában a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy a debreceni vitézek holnap végbemenő avatásán Hajdúvármegyét képviselje.

— **Szent Istvánnap az elszakításra ítelt területen.** Kaposvárról jelentik: A Magyarországi és Másfajta táborban Szent István napja alkalmából tábori mise lesz, amelyen a megjelenést Gosset és Forster ezredesek is kilátásba helyezték.

Sopronból jelentik: Több mosonmegyei község Szent István napját a szokottnál nagyobb keretben ünnepli meg, ünnepi istentisztelettel, hazafias énekkel és népgyűlésekkel, amelyek Nyugatmagyarország elszakítása ellen tiltakoznak. A Lajtamenti községek hasonló állásfoglalásra felszólították Nyugatmagyarország összes községeit.

— **A város és a szegényházak.** A debreceni református egyház presbyteriuma legutóbb kérte a várost, hogy a református Ispotálynak az eddig folyósított 8 ezer koronás évi segélyt 16 ezer koronára emelje fel. A református Ispotály kiadásai ugyanis az elmúlt években az egyre fokozódó drágaság és más bajok következtében annyira felfűztek, hogy az egyház annak a nemes emberbaráti kötelességének, melyet az Ispotály fenntartásával szolgált, csak nagyon szűkösen tudott megfelelni. Ezen nemes feladatában mindig készséges támogatásra volt az Ispotálynak Debrecen városa, de ennek dacára is a deficitek egyre-másra szaporodtak és míg az Ispotály zárszámadásában 1917-ben a hiány 7500 korona volt, addig 1919-ben már a deficit 44 ezer koronára nőtt. Ezen deficitemelkedésnek nagysága most aztán arra indította a református egyházat, hogy a nagy gondokkal küzdő református Ispotály részére támogatást kérjen a várostól. Minden jel arra enged következtetni, hogy Debrecen város sem fog elzárkózni az Ispotály támogatása elől, bár a városnak most a kishegyesi uton levő városi szegényház kijavításának költségeihez is bő kézzel kell hozzájárulni. Ugyanis a városi szegényház legutóbb 1914-ben volt utoljára tartozva s annak kijavítására most sürgetően szükség volna. A mérnöki hivatal szerint a szegényház renoválási munkálata körülbelül 140 ezer koronába kerülne. Minthogy a város alamizsna váltásából e tetemes összeget nem tudja fedezni, így a javítási munkálatok költségeit csak a jövő évi költségvetésbe állíthatja be.

— **Evangeliumi énekelődás.** A debreceni baptista gyülekezet a budapesti baptista énekkar közreműködésével augusztus 20-án, (István király napján) délután 6 órakor az „Arany Bika” szálló dísztermében evangeliumi énekelődást rendez. Belépő díj nincs, de az előadás költségeinek fedezésére szánt adományok köszönettel fogadják.

— **Agyonlőtték a ruszin Rózsa Sándort.** Kassáról jelentik: Suhaj Nikoláj, a Verhovina koronázatlan királya, a ruszin Rózsa Sándor nem remíti már az ország gazdag kereskedőit és polgárait. A legendás betyár kezéből örökre kihullott a manlicher. Hétfő délután Kalocsaház községbe ment fivérével, szülei meglátogatására. A csendőrség értesült a dologról, nagy készültséggel körülvette a házat és megadásra szólította fel a Suhaj fivéreket, akik azonban azt válaszolták, hogy nem akarnak élve csendőrkézzre kerülni. A csendőrök ostromot intéztek a ház ellen, a tüzelésre a Suhaj fivérek élénken válaszoltak. A benyomuló csendőrök a szoba padlóján vérbefagyva találták a két testvért, akik néhány perc alatt kiszenvettek.

— **Bakoss Tibor bucsukijelentése, Thaly Kálmán-u. 11. Nyitva d. e. 10-től 1-ig.**

— **Az érzékeny gyermek.** Tegnap reggel Kovács Julia 18 éves Bujdosó-utca 24 szám alatti leányt édes apja valami csekélységből kifolyólag megdorgálta. A leány annyira szívére vette a dorgálást, hogy e feletti elkeseredésben tegnap este felakasztotta magát. Szerencsére az érzékeny leány kétségbeesett tettét még idejében észrevették és a leányt levágták, mely után heves görcsöket kapott úgy, hogy a mentők beszállították a kórházba. Állapota nem súlyos.

— **Picard Cirkusz** tegnap tartotta megnyitó előadását szép számú közönség előtt. Amint egyes számaiból különösen kitűnt a 6 és 9 éves csoda gyerekek a trapézban. Az idomított kutyák és a bohócok ötletes mókáikkal, valamint a zsonglőr mutatványok. Ma este vette kezdetét a nemzetközi birkozó-verseny, melynek díja 20.000 korona.

A debreceni baptista gyülekezet

a budapesti baptista énekkar közreműködésével 1921 aug. 20-án (István király napján), délután 6 órakor az „Arany Bika”-szálló dísztermében

EVANGÉLIUMI ÉNEKELŐADAST

rendez, amelyre a mt. érdeklődőket, különösen azon szeretett előjáróinkat és családját, kiket nem volt idő meghívóval meghívni, szeretettel meghívja. Belépődíj nincs, de az előadás költségei fedezésére szánt adományt köszönettel fogad.

A RENDEZŐSÉG.

Egy katona bucsuja elhalt menyasszonyától

*Erőm ha lángra gyul csaták tüzeiben
S az ellenség kezémet esdekel,
Ha golyó záporban megállok épen,
Mikor körültem százan estek el,
Életemért szívem háldt hozzád rebeg,
Mert azt a Te kegyes imád őrizte meg!*

*Bajtársam ajka nyílik gunyosolyra,
Mikor ellenségem átölelem.
Elnémult hang nincs szívvel egybeforrva,
Halott tanácsot adni képtelen!
Tévedsz! Áram az égben él s arra tanít,
Valódi hőst díszít bocsánat és a hit.*

*Áram! gyújts rá a béke szép dalára,
Visszhangja zengjen szikla bérceken;
Béke virul s vad háború kizárva,
Én is ma már ez üdást élvezem.
Még az ég is fényesebben ragyog,
Mióta csillag vagy s én is veled vagyok.*

*S ha bus szívem verése csöndesülne
S szilárd léptekkel törhetek előre;
Te lelke-itesz életemnek üdvé,
Így hordíthatok én is feléd,
Lépcsőm imádságod, édes jó angyalom!
Száműzve lesz a szivettépő fájdalom.*

*Keservem is édes, nemhogy leverne,
Sőt fölemel s hozzád vezet közel,
Mintha sirhalmodon vtrág teremne
S zord tél után szép tavasz jőne el:
Egy szebb világról s Rólad álmodom,
Ha-majd együtt leszünk én édes Angyalom!*
KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN.

Törvénykezés

A rendtörvény első alkalmazása Izgatásért elítélt vasmunkás

A tavaszon lépett életbe az a törvény, amely a felforgatásra törekvő elemekkel szemben az állami és társadalmi rend hatályosabb védelmét van hivatva biztosítani. A debreceni kir. törvényszék tegnap alkalmazta először a rendtörvényt és szabott ki ennek rendelkezései alapján megfelelő büntetést.

Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró tanácsa tárgyalta az érdekes bűnpört, melynek vádlottja egy vékony, magas fiatalember: Pásztor József 22 éves diósgyőri vasmunkás volt. A kir. ügyészség azzal vádolta, hogy gyűlöltre izgatott a fegyveres erő és a m. kir. állami rendőrség ellen.

Pásztor ugyanis 1921. május 15-én, pünköst első napján a diósgyőri vasgyár előtt beszélgetett Winkler János vasmunkással, aki a nemzeti hadseregben teljesített szolgálatot. Társaságukban volt Kristek Ferenc is, azon-

ban a vádlott szerint ez társalgásukból mit sem hallhatott, mert tőlük körülbelül 8 lépésnyire álldogált. Beszélgetés közben a katonáskodásra terelődött a szó s ekkor Winkler állítólag arról panaszkodott volna, hogy rosszul megy a sorsuk, sokat kell dolgozniuk, sőt bántalmaznak is őket. Pásztor erre kijelentette, hogy

— En nem lennék katona a fehéreknel, de ha kell, a vöröseknel mindig szívesen szolgálak! Én nem vonulnék be, hanem elmennék Csehszlovákiába; bolond, aki szolgál.

Ekkor egy tisztből álló társaság haladt el előttük s ezek láttára Pásztor dühösen kiakadt:

— Ezeket a kutyákat lőném főbe először!

A nem messze álló két rendőrré hasonlóan azt mondta, hogy azokat is hajlandó lenne lelőni.

A főtárgyaláson beismerte, hogy mondtotta Winklernek azt, hogy a vöröseknel szívesen szolgálna, mert ott neki jó dolga volt; azt azonban tagadta, hogy a tiszteket és rendőroket hajlandó lett volna lelőni. Állítása szerint ő csupán Winkler panaszaival válaszolva mondta, hogy ha néhány tisztet lelőnének, akkor mindjárt másképp menne a dolog és ezt meg is érdemelnék, mert nem vigyáznak arra, hogy az altisztek mit csinálnak. Arról nem tehet, hogy ugyanakkor ment arra egy tiszt társaság, mikor ő ezeket a kijelentéseket tette.

Az elnök erre elébe tárta a rendőrségen tett vallomását, melyben beismeri, hogy az inkriminált kifejezéseket valóban használta.

Pásztor ennek ellenére sem vállalta a neki tulajdonított kijelentések egy részét, mert védekezése szerint a kihallgatását fogatosító rendőrtiszt rábeszélésére vallott az igazságnak meg nem felelően.

Mivel Winkler János, az egyetlen tanu ismeretlen helyen tartózkodik és az idézésre nem jelent meg, a bíróság elrendelte tanuvallomási jegyzőkönyvének felolvasását. Winkler vallomásában beismerte, hogy panaszkodott Pásztorra, mert nem kapott ruhát és megerősítette, hogy a vádlottnak a katonáskodásra és a tisztekre, valamint a rendőrökre tett megjegyzései valóban elhangzottak. Hozzáteszi még azt is, hogy Kristek tanuja volt a beszélgetésnek, de nem mutatta semmi jelét annak, hogy nem ért egyet Pásztorral.

Székelly Jenő dr. védő beterjeszti a m. kir. diósgyőri állami vasgyár Pásztorra vonatkozó erkölcsi bizonyítványát, amelyet felolvasni kér.

A bíróság a felolvasás mellőzését rendeli el, ami miatt a védő semmisségi panaszt jelentett be.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejezést nyert s Baróthy Zoltán dr. kir. ügyész mondtotta el vádbeszédét. Hangsúlyozva azt, hogy a vádlott mindnyájunk szemefénye, a belső és a külső rend egyedüli biztos támasza, a nemzeti hadsereg ellen izgatott, amellyel együtt áll vagy bukik az ország, a bűnösség kimondását és a vádlott megbüntetését kérte.

A védő kifejtette, hogy pszichológiai okok nem szólnak a bűnösség mellett és az izgatás tényálladékát sem látja kimerítve, mert hiányzik az ehhez szükséges tudat és akarat, valamint a nyilvánosság is. Felmentő ítéletet kért.

Az ügyészi és védői replikázás után a bíróság tanácskozássra vonult vissza.

Hosszabb ideig tartó tanácskozás után hirdette ki Nagy Kálmán dr. elnök az ítéletet, mely szerint a kir. törvényszék bűnösnek mondtotta ki Pásztor Józsefet az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. III. t.-c. 6. §-ába ütköző egy rendbeli államrend elleni vétségben s ezért őt a Btk. 91. §-ának alkalmával 6 hónapi fegházza és egy évi hivatalvesztésre, valamint politikai jogainak felfüggesztésére ítélte. A büntetésből a bíróság 2 hónapot és 15 napot az előzetes vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Az ügyész súlyosbításért, a védő pedig enyhítésért felebbezett s egyben pedig kérést terjesztett elő a vádlott szabadlábra helyezése érdekében, amit a bíróság el is rendelt. A szabadlábra helyezés ellen a kir. ügyész felfolyamodást jelentett be.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Az „**Uranus Muzgó**” (Színház udvar: Csapó u. 17.) újból berendezve aug. 20—21-én, szombaton és vasárnap tartja nagy megnyitó előadásait. Kárthy J., Kosta V. és a gyönyörű **Sacy Blondel** főszereplésével „**A rög**” magyar filmregény 5 felvonásban az egész országban először itt kerül bemutatásra. Kísérő műsor: „**Tengeraltali mulató**” kacagtató filmburleszk 2 felv., továbbá Balogh György szavalja „**Rákóczy**” melodramát. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. A helyárak lényegesen olcsóbbak az addigi mozi áraknál.

Ha szívet akar látni, nézze meg a **Kétlelkű embert** a **Vigszínház-mozgóban**.

Az **Apollo színpad** előadása. Ma szombaton bemutatásra kerül „**Akifellel a pénz**” című 6 felvonásos kalandor történet, egy élet-unt amerikai milliárdos s erelmi regénye. — Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Holnap vasárnap utoljára kerül ez a kitűnő film műsorra. Hétfőn az 5 Píros pécset című amerikai rendkívül érdekes kalandor történet lesz bemutatva.

Görög Olga primadonna vendégszereplését rekedség miatt lemondta, úgy hogy mai és holnapi fellépé az **Apollo**ban elmarad.

A **kétlelkű ember**. Rejtélyes történet 6 felvonásban kerül bemutatásra ma a **Vigszínház mozgóban**. Egyike a legérdekesebb filmjeleneteknek a **Kétlelkű ember**, amelyek érdekesítő meséje elejétől végig feszült figyelemben tartja a közönséget. Mesteri rendezés, rendezés, művészi felvételek, brilliáns kiállítás, ötletes bonyodalom. Kacagtató lesz a „**Megzavart nászut**” című vígjáték. Az előadások ma, Szent István napján és holnap vasárnap délután 3 és 5 órákor, este 7 és 9 órákor kezdődnek. A kedvezményes jegyek a délutáni előadásokon érvényesek.

Hétfőn új műsor a **Vigszínház-mozgóban**. Bemutatásra kerül „**Mozart**” dramatizált élet-története 8 felvonásban. Művészi játék. Zene-kísérettel.

Premier az Urániában. Az **Uránia**, mely megnyitása óta elite műsorával egy csapásra meghódította a közönséget, ma szombaton ismét két gyönyörű amerikai újdonságot mutat be. Az egyik **Cabaret Girl** (A kabaré leánya) amerikai történet 5 felvonásban, melyben a fő női szerepet az általánosan közkedvelt bájos és ünnepelt mozi primadonna **Ruth Clifford** játssza. A másik sláger **Priscilla Dean** amerikai legszebb és legnagyobb filmművésznője főszereplésével: A vadmacska. Egy milliárdos leánya története 5 felvonás. E két sláger minden reklámnál többet beszél. Előadások: szombaton és vasárnap d. u. 3, 5, este 7 és 9 órákor. Hétfőn este 7 és 9 órákor, rendes helyárakkal utoljára van műsoron.

Az **Urániában** kedden a „**Pletyka**” című színmű 6 felvonás és „**A fegyveresempészek**” szenzációs történet lesz műsoron.

SPORT.

Tennis verseny A helybeli debreceni katonatiszti lawntennisz kör nagyobb költség árán rendezte a nagyerdői teniszpályáját, mely a DTE sportpálya előtt s a polgári lövöldével rézsut szemben fekszik. A tennisz pályán már hetek óta nagy készülődés folyik, melynek végső célja az augusztus 24—28-ig tartandó mérkőzéseken való pálmá megszerzése. A rendezőség tiszteldíjjakkal kívánja az egyes számok győzteseit honorálni. Tekintve a nevezéseket, igen erős küzdelemben győzhet a néző közönség. A versenyrendezésre a mérkőzésekre meghívta az összes sportegyesületet, ezzel is dokumentálva, hogy ez nem egy zárt kör, hanem a közös sportéletbe bekapcsolódó s annak egyik ágát művelő egyesülés.

A verseny naponta 16 órákor (d. u. 4 óra) kezdődik s körülbelül 19 óráig tart. Belépő díj az elő-mérkőzésekre 10 K személyenként, míg 28 án a döntő mérkőzésen 20 K. Számozott helyek nincsenek. A sorolás alapján nevezések a következők:

I. férfi egyes: Várady Szabó György, Bockó Béla, Benedek Géza, Tamásy Zoltán, Giber Mihály, Várady Szabó Sándor, báró Orbán Rudolf, Várady Szabó Andor, Benedek Zoltán, Kovács Gyula, dr. Zempléni Kornél és Barkóczy Béla. 12 résztvevő.

II. női egyes: Bernáth Anikó, Nagy Ilonka, Szunyogh Duci és Csóka Mani. 4 résztvevő.

III. Férfi páros handicap. Dr. Zempléni Kornél — Csanak István, Giber Mihály — Várady Szabó György, Tamásy István — Koszorus Ferenc, Barkóczy Béla —

Kovács Gyula, Várady Szabó Sándor — V. Szabó Andor, Benedek Géza — Zoltán, Lépes Győző — br. Orbán Rudolf, összesen 7 pár.

IV. Vegyes páros handicap: Dömötör Klárka — V. Szabó György, Nagy Ilonka — Benedek Géza, Csóka Mani — V. Szabó Andor, Szunyogh Anai — V. Szabó Sándor, Bernáth Anikó — Tamásy Zoltán, összesen 5 pár.

A verseny lefolyását s egyes napok eredményeit részletesen fogjuk közölni.

UAC—DMTK. Ma délután fél 5 órákor találkozik kerületünkben és városunkban először az elszakított Felvidék egyik előtűnt jó hírnevéről ismeretes csapata, az Ungvári Athletikai Club a DMTK-val. Érdekes játéka a sorsnak, hogy éppen Baranya visszacsatolása napján látjuk őket viszont. A csapat legjobb része a gyors, fürgő csapat, amely ugyancsak próbára fogja tenni a DMTK védelmét. A DMTK az őszi szezonban szereplő teljes csapatával fog kiállni. Mindkét csapat fair játéka elsőrangú sportelvezetést ígér. Eredményt a szerencse fogja eldönteni. — A mérkőzést Weinreb Dezső vezeti. A mérkőzés délután fél 5 órákor kezdődik a vasutasok diószegi-úti pályáján.

Birküldés. Szombat, f. hó 20-án UAC—DMTK, bíró: Weinreb Dezső. Határbírók: Szegedy Gyula és Blattner Béla. — Vasárnap, f. hó 21-én DEAC—DVSC, bíró: Zempléni Gusztáv, UAC—NyETVE (Nyiregyháza). Bíró: Káldy Zsigmond.

Kisújszállási versenyek. Kisújszálláson a pálya ügyében a KTE s az ottani MOVE között differenciák támadtak, ennek következtében 28-ára a DKASE-val tervezett mérkőzés és sportünnepélyek elmaradtak. Az egyesület belételeben is változás állott be ennek következtében, mert Kun István intéző helyett Kun Áron tkp. főkönyvelőt választották meg e célra.

KISE—Keregi MOVE. A két csapat vasárnap fogja összemérni erejét Kisújszálláson. Ez lesz egyben a KISE harmadik bemutató mérkőzése is.

Törökcsentmúlósi TE Szolnoki MOVE szombaton délután tartja mérkőzését, melyet nagy érdeklődés előz meg.

Kabai MOVE—Füledési MOVE. Kabán az új sporttelep megnyitásával kapcsolatban a két egyesület mérkőzik egymással első ízben. Mindkét egyesület ujonnan alakult, de máris számos tagot számlál.

Magyar csapatok külföldi eredményei: UFE-Union 2:0 (:0) Hamburg; Köln: FTC—Kölni komb 3:1 (2:0) Bieltz; FC Bieltz—TTC 3:3 Krakkó: TTC—Cracovia 1:1.

Athletikai verseny Berettyóújfaluban. A Berettyóújfalui Sport Egylet (BUSE) szept. hó 4-én Berettyóújfaluban, saját pályáján, 10 éves fennállásának megünneplése alkalmával, Országos Athletikai Versenyt rendez, melyre minden magyarországi sportegylet MASz által igazolt athlétát meghívja.

Versenyszámok: 1. 100. m. Sikfutás. 2. 400 m. Sikfutás. Előny verseny. 3. 800 m. Sikfutás. 4. 1000 m. Stafétafutás. (100, 200, 300, 400) 5. 5000 m. Sikfutás. Előny verseny. 6. Magasugrás. 7. Távolugrás. Előny verseny. 8. Rudugrás. 9. Súlydobás. Előny verseny. 10. Diszkuszvetés. 11. Gerelyvetés. 12. Kalapács hajtás.

Versenyszabályok: 1. A verseny a MASz szabályai szerint rendeztetik s azon csakis a MASz által, valamely magyarországi Egyesület részére, a nevezési határidőig leigazolt athléták vehet részt.

2. Nevezési díj személyenként és számonként 5 korona, mely összeg Kias Antal B-újfalui, a nevezés pedig Balla Zoltán Kerületi előadó, Debrecen, Városbáza címűre küldendő. Tét nélkül, vagy a határidőn túl beérkező nevezések figyelembe nem vétetnek. Nevezni csak a MASz. úrlapján lehet.

3. Díjazás: Minden versenyszám 1-ső győztese a „BUSE” nagyeszt, 2-ik nagy bronz, 3-ik kis bronz érmét nyeri.

4. Nevezési határidő, 1921. augusztus 27. este 6 órákor.

5. Az előnyversenyekre a benevezett athléták legjobb teljesítményét körik. a nevezéssel kapcsolatban Balla Zoltán ker. előadónak megküzdeni. Berettyóújfalui, 1921. augusztus 15.

Kelemen János elnök, **Bodonyi Sándor** titkár, **Látta és jóváhagyta: Balla Zoltán** s. k. kerületi előadó.

A DEAC 21-én fél 11 órákor az egyetemi kör helyiségében ülést tart.

Uzsák. Felkérem a tiszta—északi ker. tisztikarát és az uszók. által kinevezett képviselőket, u. m. Machó Ferenc, Lee Tibor és Hivert József urakat, hogy vasárnap délelőtt fél 11 órákor az Arany Bika terv-terében fontos megbeszélés végett megjelenni sziveskedjenek. Az uszósport iránti érdeklődőket szívesen látjuk. Ugyanakkor tagfelvétel kizárólag urak részére. Aczél Imre jegyző.

Debreceni MOVE sportegyesület a közeli napokban megkezdte rendszeres futball-trainigjeit minthogy a DTE vezetősége s annak elnöke Magos György főügyész a pályát használatra átengedni hajlandó volt. Az egyesület piros-fehér színű dressze nem sokára ismert lesz a debreceni sportszerető közönségnek. Az egyesület vezetősége is nagy áldozatkészséggel 2 garnitúra dressz és cipő vásárolt tagjainak.

Uzsáksport. Tegnap számunkban elhelyezett felhívás megértésre talált, mert ma már számosan keresték fel szerkesztőségünket, kik mind az uszósport lelkes híveinek vallják magukat. Mi a lelkesedő kívánságának teszünk eleget akkor, midőn felhívjuk még mindazokat, akiket hasonló szellem hat át, hogy szombaton d. e. 11 órákor Jost Ferenc cukrászdájában jelenjenek meg, hogy a szept. 4-én rendezendő uszósport verseny lehetőségét megbeszéljék. A verseny a következő számokból áll: 50 m. gyermekverseny, 50 m. ifj. gyorsúszás, 50 m. ifj. mellúszás, 100 m. mellúszás (Debr. v. ros. bajnoksága), 100 m. hátúszás (D. v. b.) 100 m. gyorsúszás (D. v. b.) 100 m. mellúszás főverseny, 100 m. hőgyúszás, fv. 100 m. hátúszás fv.

100 m. gyorsúszás fv., 3x50 mtr. ifj. vegyes staféta, 3x50 m. ifj. v. st., 4x100 m. v. st., 400 m. gyorsúszás, 3x50 m. gyorsúszó staféta, buváruszás (25 m. standard), műugrás, polo.

Mi azonban nem elégszünk meg ennyivel, mert nézetünk szerint az összes középiskolákban az uszás tanítását kötelezővé kellene tenni. Ezáltal a fiatalokat hozzá szoktatnák a higiénához, azonfelül az (letmentésre is kiképződne: nem tekintve azt a hatalmas nyereséget, amivel kedvet csinálunk ezen sport felkarolására is. Ez a nemes sport nemcsak a kar és láb izmot edzi, hanem a mellét is kifejeleszi. Az egyesületek s sportemberek még kissé idegenkednek ettől a sporttól, mely idegenkedést le kellene vetniük. Jelenjének meg számosan ezen az értekezleten, hogy közösen, karöltve dolgozhassunk e nemes cél érdekében. Ugy hisszük, az uszoda és strand fürdők tulajdonosai is segédkezni s támogatni fognak bennünket.

Közgazdaság

Értékesítés szövetkezeti uton

Hetedik éve él a magyar gazda jogfosztott állapotában. Ebben az esztendőben annyi mégis már biztosított számára, hogy a cséplőgépnél nem volt ott a hatóság és nem fogják zaklatni egész éven át terményösszeírással, rekvirálással és beszolgáltatással. Tehát valahára már a gazda beadandó kevés részét meghaladó mennyiségével szabadon rendelkezik. Azaz terményeit szabadforgalom árai szerint értékesítheti is. De hiába van nagy termésünk, ha a termelés költsége sok, az értékesítés pedig rossz: jövedelmünk csak nem lesz a megfelelő. Innen van, hogy gyakran a kisebb termés jól értékesülve, nagyobb jövedelmet szolgáltat, mint rossz értékesítés mellett a nagy termés. Tehát az értékesítés olyan fontos tényezője a jövedelmünknek, mint maga a termelés, sőt akárhánszor tapasztaljuk, hogy a jövedelemre az értékesítés a döntő tényező. Nagyon jól tudjuk, hogy az 1—2 mázsa, szemetes, idegen anyagokkal, gyommagvakkal telt akármiféle termény mindég kisebb áron és nehezebben is kél el, mint az 1—200 mázsa és jól megrostált kitakarított tiszta termény. Ennek oka kézenfekvő. A kereskedelem ugyanis a terményeket waggontelepekben, egyenmennyiségben keresi, veszi és adja tovább. A sok apró tételekből álló nagyobb terménymennyiség tehát tételeként különböző minőségű terményekből áll, amelyeket a kereskedőnek kell egyenmennyű és a kereskedelmi szokásoknak megfelelő tisztává tenni. Ez pedig nemcsak anyagvesztéssel jár, de költséget is okoz, mit a kereskedő a kis és egyenetlen tételeket eladó kiskaszdaival jó busásan fizettet meg. Mert e cimen jóval többet hoz levonásba: mint amennyit a nagy tételhez viszonyított minőségkülönbség értéke és az a költség kitesz amennyibe a termény tisztításával és kiegyenlítésével járó munka kerül. Ezért kap a kiskaszda terményeiért mindég kevesebbet. De meg a kiskaszda eszközei is hiányoznak ahhoz, hogy a kevés terményt a kereskedelem igényeinek megfelelően el is készíthetné, ahhoz való helytel és szakértelemmel kiskaszdaink meg éppen nem rendelkeznek, hogy mondjuk, többen összeállva, terményeiket egy helyre hordatnák össze és ott tisztítanák, kevernék és kezelnék egyenlő minőségűvé.

Azonban a kiskaszda is elérheti mindezeket az előnyöket terményei értékesítése terén, ha evégből az u. n. gabonarakárszövetkezetekbe tömörül. Amikor is a gazdák tárházakat építenek, ezeket a megfelelő tisztító gépekkel, rostákkal stb. és a termények kezeléséhez értő megfelelő szakértő egyénekkel látják el. Aztán idehordják feleslegeiket, itt kellő tisztítás után úgy keverik a sokféle vegyes nyersanyagot össze, miként azt az egyes tételek minősége, színe stb. kívánja, hogy egyenmennyű, tiszta, piacképes árut nyerjenek. Ez a szövetkezet azután, ha kell a beszállított terményekre előleget ad és a gazda nem lesz kénytelen terményeit akármilyen áron piacra dobni, hanem várhat vele, amíg az értékesítési viszonyok, a konjunktúrák megjavulnak. Ily szövetkezetek által tehát a kiskaszda, de egyáltalán annak minden tagja felszabadul az értékesítés nehéz gondjai alól és ezt az idejét is a több és a jobb termelésre fordíthatja.

De a szövetkezetek révén szabadul a

gazdatársadalom a közvetítő kereskedelemről, ettől a piócahadról is meg, amelynek milliós nyereségeit a gazdák verejtékei növelték és növelik egyre nagyobbra. A szövetkezeti értékesítés tehát ezeket a milliókat is a termelő gazda kezén hagyja, hogy ezeket is a termelés érdekében ruházhassa be, amire pedig oly sürögősen van nagy szükség.

A rák zuduló óriási terhek egyenesen kötelességünké teszik, hogy az utolsó fillért is megtakarítsuk és amennyiben azt a termelés érdekében kiadni vagyunk kénytelenek: arra legyen legfőbb gondunk, hogy az nemzetünk tagjainak, nem pedig belső ellenségeinknek jusson.

Az értékesítésre való szövetkezésnek szép példáját a Szabolcsmegyei Burgonyatermelő gazdák Szövetkezete mutatja, amely épen a közvetítő kereskedelemnek illetéktelenül jutó hasznát óhajtja a termelő gazdák zsebében hagyni.

Szövetkezésben tehát az erő és a boldogulás kulcsa: csak akarat és kitartás kell hozzá!

De hiszen nekünk itt nincsen is külön értékesítő szövetkezésre szükségünk, mert ott van a Debreceni Hangya Szövetkezetünk, bizuk erre terményeink értékesítését!

Váradi Szabó János,
ny. főtiszt-tisztartó.

A francia buzatermés kitünő

Páris, augusztus 19. A nyári nagy szárazság dacára a francia buzatermés kitünőnek ígérkezik. A hozadék olyan nagy, hogy a kormány clókészületeket tesz a tavalyi készleteknek, ezek között az importált gabonának a piacra vetésére. A buzakereskedők attól félnek, hogy a buza túlságosan alacsony árak mellett fog a piacra kerülni. A legkedvezőbb megoldásnak tartják azt, hogy a tavalyi készleteket Oroszországba exportálják.

A szélmotorok használatossága a gazdaságban

Írta: Rady Albert

(Ára 10% felárral 33 korona)

A trianoni békeszerződésben Magyarország energiaforrásainak legnagyobb részét az utód-államoknak juttatták. Az a gonosz cinizmus, amellyel azt az „okmányt” megszerkesztették, a levegőben lévő energiákat nem vehette el tőlünk. Hazánk reá lévén kényszerítve a megmaradt energiakészletek felett szemlélt tartani, azokat számbavenni, nemzetgazdaságunk végre odajutottak, hogy a levegőben rejlő eleven erőt, a szelet, nemzeti javaink közé sorolták és annak szolgálatbaállítását szorgalmazzák.

Energiaforrásaink eddig a szén, lignit, tőzeg, földgáz, földolaj, a vizierő és a teljesen mellőzött szél voltak. Maradék Magyarország területén a kényszerűség máris újabb energiaterlepeket fedezett fel és néhány számottevő szén- és tőzegtelepünk máris kihasználás alatt áll. A szélerő azonban kihasználatlan volt nálunk, a mezőgazdaságban is csak kevés helyen és alárendelt szerepet játszott eddig a szélmotor; pedig tekintve a motorikus erő ingyenes voltát, igen közelfekvő a gondolat, hogy a mai nehéz viszonyok mellett első sorban ez energiakészletünk felé kell fordulnunk. Rady Albert érdekes dolgozatában kimutatja a szélmotorok németországi nagy elterjedtségét és rámutat arra, hogy hazánkban nagyon sok helyen a szélmotor van hivatva a robbanós motorokat kiszorítani. Az üzembentartás költsége az összes többi erőgépet számbavéve, ennél a lehető legkisebb, hiszen csak olajozás, javítási kiadások vannak, a gépet táplálni nem kell, mert a levegő dinamikai ereje azt elvégzi.

Szerző tanulmányában, bizonyító anyag mellőzésével ifj. Sporzon Pál munkájára hivatkozva, kimutatja, hogy hazánkban egész éven át 270 olyan napra számíthatunk, melyeken legalább 4 óráig, legalább 4 méter sebességű szél fúj, de ez a 270 nap is oly arányosan oszlik el, hogy 3-4 napos egymásután követ-

kező szélszélű nap a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, a hasznos szél nélküli napok száma pedig egy évben mindössze 2-3-ra tehető.

A szélmotorok a mezőgazdaságnak vízzel való ellátására, takarmányoskamarái gépeinek, lecsapoló- és öntözőműveinek, illetve berendezéseinek üzembentartására, erőátviteli berendezéseknek erővel való ellátására szolgálhatnak.

A szélerő felhasználására újabb azonban már nemcsak a szélmotor, hanem a francia Escaffre által feltalált szélturbina is szolgál. Utóbbinak nagy előnye, hogy már a 2. m. sebességű szél is mozgásba hozza, hasznos mechanikai hatásfoka a szélmotorénál nagyobb továbbá, hogy nagyobb löerőegységre gyártják. A mezőgazdaságban mindegyik, a szélerőt hasznosító erőgép meg fogja találni a maga elhelyezését és ezért örömmel üdvözljük Rady Albert dolgozatát, amellyel a fontos kérdésnek a gyakorlatba való átvitelét siettet. A munkát gazdatársaink és olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A román gabonakivitel monopolizálták

Bukarest aug. 19. Hivatalos termésjelentés szerint az idei gabonatermés 1,500.000 tonnát eredményezett, amelyből 400 ezer tonna kerül kivitelre. A román malomtulajdonosok küldöttsége azt kérte a miniszterelnöktől és a kereskedelmi minisztertől, hogy a buza és rozs kivitelét csak liszt alakjában engedélyezze. Minthogy azonban időközben a román minisztertanács a gabonakivitel monopolizálását határozta el, ezen kérésük tárgytalanná vált.

A népfőiskola tanterve

A „Hajdúföld” augusztus 9-iki számában írtunk arról, hogy az ország különböző pontjain egyre-másra nyílnak meg a népfőiskolák. Ezeknek céljuk és feladatuk, hogy a 18 évesnél idősebb hallgatóknak megadják azokat az ismereteket, melyekre ma minden állampolgárnak szüksége van, hogy magának, családjának és hazájának szolgálhasson.

E népfőiskolák tantervét itt közöljük:

I. Általános műveltséget adó tárgyak:

1. Társadalmi élet. (Valláserkölcsi élet, viselkedés, illem. Eme tárgy keretében adhatók meg a szociológiának legelemibb alapfogalmai.)
2. Magyar irodalmi szemelvények. (E tárgy keretében illeszthető bele a helyesírás és fogalmazás.)
3. A magyar nemzet történelme. (Művelődés és gazdaság történeti szempontokból, különösen a magyar nemzet életére sorsdöntő, legnevezetesebb történeti események.)
4. Magyarország földrajza.
5. Az élet megnyilvánulásai. (A biológiai elemei, a természetett növények és tenyésztett állatok ismertetése kapcsán.)
6. A természet és vegytanból annyi, amennyi a természet törvényszerűségének a megismeréséhez szükséges.
7. Egészségtan. a) Rajz. A rajz lehet a szakismereti tárgyak között is, mint szakrajz. b) Ének.

II. Állampolgári ismeretek.

1. Alkotmánytanból az, amit minden művelt állampolgárnak tudnia kell.
2. Közigazgatási ismeretek.
3. Egyes fontos törvények magyarázata. (Pld. házassági, örökösödési, telek-könyvi stb. stb. törvények.)

III. Szakismeretek.

A) A mezőgazdasági jellegű népfőiskolában: 1. Az általános műveltségi tárgyak közé felvett vegytan, lehet mezőgazdasági kémia és ezzel nemcsak általános, hanem szakismeretet is ad. 2. Mezőgazdasági ismeretek. 3. Közigazdasági és pénzügyi ismeretek, szövetkezetek. 4. Számtan, mértan, könyvvitel.

B) Az ipari jellegű népfőiskolában: 1. Az általános műveltségi tárgyak közé felvett kémia, lehet kémiai technológia, amely tárgy úgy általános, mint műszaki vegytani ismereteket ad, vagy pedig külön kémia az általános műveltségi tárgyak és külön technológia a szaktárgyak között. 2. Ipari ismeretek. (Ipartörténet, ipari törvények.) 3. Közigazdasági és pénzügyi ismeretek, szövetkezetek. 4. Számtan,

mértan, könyvvitel. 5. Esetleg szakrajz az általános rajz mellett.

C. A kereskedelmi jellegű népfőiskolában:

1. Árúismeret. 2. Kereskedelmi ismeretek a kereskedelem története, keresk. törvények. 3. Közigazdasági és pénzügyi ismeretek. A váltó. 4. Kereskedelmi számtan, könyvvitel.

Reméljük, hogy ez az igazi nemzetépítő, mert népnevelő intézmény fogékony talajra fog találni nálunk Debrecenben is, ahonnan mindegyik irányu tanfolyam számára bőséges számú hallgató kerülhet ki.

— Ismét meleg idő lesz. A légnyomás eloszlásában nincs lényeges változás. A maximum Északkelet-Európában, a minimum délnyugaton van. Keleten aránylag alacsony a légnyomás. Eső nyugaton és keleten volt. Hazánkban csupán elvétve voltak helyenként kisebb esőzések. A hőség maximum 50 C. Sopronban. Időprognozis: Tulnyomólag derült és száraz meleg idő várható.

A méneskariak fehérneműje. A kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy a m. kir. áll. lőtenyészintézetek méneskari felügyelősége a személyzet részére szükséges mintegy 2000 készlet fehérnemű szállítására versenytárgyalást hirdet. A versenytárgyalás napja 1921. évi szeptember 3-ika. Az idevonatkozó egyéb tudnivalók a kereskedelmi és iparkamara hivatalában megtekinthetők.

A tőzsde

Zürichizárótőzsde aug. 19. (MTL) Berlin 700, Holland 183 80 Newyork 592, London 2164, Páris 4575, Milánó 2540, Brüsszel 4490, Koppenhága 96.75, Prága 715.—, Budapest 160, Zágráb 340, Bukarest 725, Varsó 25, Bécs 0.70, Osztrák lebeltyeg 58.

Budapesti zárlat aug. 19. (MTL) Magyar hitel 1590 Osztrák hitel 625, Angol-Magyar bank 7.05, Leszámit bank 715, Magyar-Olasz bank 300, Jelz hitelbank 255, Keresk. bank 6650, Pesti hazai első 19600, Borsodmiskolci 31.25

Valuták. Napoleon 1200-30, Angol font 1370-1390, Dollár 870-380, Francia frank 2965-085, Márka 447-457, Lira 1580-1610, Osztrák kor. 36-37, Rubel 46.50-4750, Lei 470-480, Sokol 452-62, Svájci frank 6500-6600 Korona dinár 845-855, Frank dinár 835-845, Lengyel marka 15-16.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbb árában vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Asztalossegédek
és gépmunkások felvételnek Weinstock butorgyárban.

Molykár ellen
szörme és állrühák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALTMANN Piac-utca 42.

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Köleső-nöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket, Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

Fajdínnye

sárga és görög korlátlan mennyiségben kapható a Pénzügyi palota pincehelyiségeiben és Vár-utcai üzletünkben. Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkeze.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

FÉMÖNTŐDE!
Bronz, réz, alumínium Pauló stb. öntését vállalja Ferencz Debrecen Zápolya-utca 13. Telef. 430.

Serésnek
való egészséges apró burgonya olcsóért kapható Hunyadi-utca 18. Hoffer-nél.

Eladó ház
Boldogkert Uszó-utca 12. Értekezhetni ugyanott.

Tanulókat
teljes ellátásra elfogad Garay-u. 19.

Okleveles
óvónó helyben vagy vidéken gyermekek mellé ajánlkozik. Címe: Vargakert Keleti sor 17.

Befőzni való
(Cantaloup) sárga dinnye korlátlan mennyiségben kapható a Pénzügyi palota pince helyiségeiben és Vár-utca 1 sz. alatti üzletünkben. Köztisztviselők Fogyasztási Szöv.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

István király napján szombaton
Titokzatos atléta
Kalandor dráma 5 felvonásban.
21-én, vasárnap
Buffaló és Bill. I. rész.
A harmincek klubja.
Kalandor történet 6 felvonásban.
Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor
Pénztáryitás d. e. 10 órákor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8,
III. 6 korona.

Rikkancsor
felvételnek fix fizetés
szel és jutalmak
a kiadóhivatalunkban

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyterjedű
0-0 és aktuális mű 0-0
Írta: ifj. Wessprémy Kálmán
Ára 24 korona.
Videkre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59. szám alatt.

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a
GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
legreggben fennálló temetkezési vállalat elismert legolcsóbb árairól és költségmentes kiszolgálásáról. Kiszármazottak és menekülteknek nagy árengedmény.
Üzlet: Kossuth-u. 2. (Városháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

PICARD CIRCUS

Szombat és vasárnap 2 előadás d. u. 4 és este 8 órákor.
♦♦♦♦ A teljes műsor után nemzethőzi ♦♦♦♦

BIRKOZÁSOK

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
'Radikál' patkányirtó szerstb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szerkeztők be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Fehértói temetkezési intézete

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház.)

Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

:: Exhumál és hullaszállítás vállalt! ::

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Poloskairtást

vállal felelősséggel
helyben és vidéken
FÁTHONYI GÁBOR
hatóságilag engedélyezett féregirtó
Cegléd-utca 18.

MÜLÉP

kilogrammonként 320—K
Es minden méhészeti felszerelés (Boczonádi rendszerű kaptárak) legjutányosabban kapható

HORTOBÁGYVIDÉKI MÉHÉSZETI R. T.
Debrecen, Apafy-u. 22. sz., mint ROZSA-
KÁDI MÉHÉSZETE Ujpest, képviselte.

Mincennemű
könyvkötői munkát, dobozokat papírt, bőrtárcát
és kcszoruszalag felírást készít
VARJAS PÁL
könyvkötő-bőrdíszműves Egyháztér 3. sz.
Bank s biztosító intézetek könyveinek javítását a helyszínen is végzek.
Copia kötések a legjutányosabb árban.

Családi ház

közel a főterhez 3 szobás utcai 3 szobás udvari lakás, üvegezett veranda, pince, külön baromfiudvar. Az egész villanyvilágítással, vétel esetén 3 szoba azonnali beköltözésre eladó. **Dezső László** írójára Maróthy-u. 19.

Hirdessen a „HAJDUFOLD” politikai napilapban.

Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó-vállalat Részv.-Társ.

KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 3-48 sz.

Debrecen, Piacz-u. 59. sz.

Telefon 3-48 sz.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat, műsorokat és falragaszokat

Költségvetéssel készségeel díjmentesen szolgál.